

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De priuilegijs Capituli Ecclesiae Cathedralis. Cap. Vlt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

gualibus, & alijs oneribus, tamen emptores fructuum non gaudent hac immunitate: quia mutatione personę extinguatur priuilegium, quod cum sit personale quoad Clericos, non egreditur illorum personas *glos. in clemen. presenti ver. non negotiandi de Censib. Bart. in l. licitatio §. fin. ff. de Publica. & vectigal. Surd. cōf. 301. ante num. 90. lib. 3. Thesaur. decis. 116. num. 6. Syluan. cōf. 9. num. 7. Roland. cōf. 61. num. 5. & seq. vol. 4. Io. de Amic. cōf. 18. nu. 3. & seq. Guid. Pap. decis. 208. & est communis opinio, ut testatur Tiraq. de Retract. lignag. §. 1. glos. 13. n. 12. ubi plures refert, & hanc esse communem dicit Bellett. tit. de exempt. Cleric. & cor. honor. à muner. publ. §. 8. num. 2. ita etiam licet fiscus sit immunis à solutione vectigalium *l. licitatio §. fiscus ff. de Publican. & vectigal.* hęc tamen immunitas non transit ad singulares
 2 successores habētes causā à fisco: & idcō emptores fisci ad vectigalia, & gabellas tenentur *d. l. licitatio §. Mercatores Io. de Amicis d. cōf. 18. n. 4. & 5. Roland. d. cōf. 61. n. 6. vol. 4.* Vnde idem dicendum est in ecclesia, quę fisco comparatur *l. Re-publicam C. de iure Reip. lib. 11. Io. de Amicis d. cōf. 18. nu. 16.*
 Et hoc procedit, quando collecta, seu gabella soluenda est ex actu separato ab emptione, puta si emptor deferat rem emptam per loca, vbi soluitur gabella: tūc enim emptor tenetur ad gabellas:
 3 quia factum emptoris nihil habet commune cum facto venditoris *l. licitatio §. mercatores ff. de publi-**

can. & vectigal. secus quando gabella soluenda est pro ipso actu connexo, seu pro ipso contractu celebrato cum clerico, puta si statutum dicat, quod soluantur duo solidi pro qualibet libra pretij rei quę emitur, & venditur: tunc enim emptor rei ecclesię ad nihil tenetur: quia per indirectum esset cōtra libertatem ecclesię, quā hoc casu minoris vederet res suas ita distinguit Bald. cōf. 31. nu. 2. vol. 1. quem sequitur Io. de Amic. d. cōf. 18. num. 13. & seq. Roland. cōf. 61. nu. 18. & seq. Menoch. cōf. 136. num. 19. lib. 2. Bellett. loco citato §. 8. num. 4.

S V M M A R I V M.

- 1 Capitulum super rebus, & negotijs ad ecclesiam spectantibus potest leges, & statuta condere.
- 2 Hoc tamen ius statuendi non competit beneficiatis.
- 3 Declaratur supradicta conclusio.
- 4 Capitulum non potest statuere quod aliquid detur Canonicis pro admissione ad possessionem Canonicatus.
- 5 Episcopus non potest quicquam accipere pro collatione Canonicatus, vel alterius beneficij.
- 6 An validum sit statutum Capitulare, quod non admittantur ad Canonicatum descēdentes ex Hebreis, aut hereticis.
- 7 Valeret statutum, seu consuetudo, ut aliquid detur ab obtinentibus Canonicatum in sacristia vsus conuertendum, secus si esset conuertendum in reparatio-

- nem prædiorum Capituli. 22 An capitulum possit dispensare in casibus pontificijs in casu necessitatis.
- 8 An possit Capitulum modum præscribere circa quotidianas distributiones. 23 An possit procedere in casu hæresis contra exemptos.
- 9 Quando sufficiat consensus maioris partis, & quando requiratur consensus singulorum: 24 Item an possit cognoscere causas matrimoniales.
- 10 Quando possit Capitulum imponere onus præbendis vacaturis. 25 An Vicarius capituli possit concedere monitoria ad finem revelationis.
- 11 Capitulum sede vacante succedit in ijs omnibus, quæ ad ordinariam Episcopi iurisdictionem spectant, nisi expressè prohibita reperiantur. 26 Item an huiusmodi monitoria concedere possint inferiores ordinarij habentes episcopalem iurisdictionem.
- 12 Capitulum sede vac. potest synodum congregare, & condere statuta distringentia totam Diocesim. 27 An Prælati inferiores possint cognoscere causas matrimoniales. Quomodo probetur immemorabilis.
- 13 Capitulum sede vac. debet de necessitate vocari ad Concilium provinciale. An Abbas, qui iura episcopalia, & proprium territorium habet, cognoscere possit causas matrimoniales, ibidem.
- 14 An Capitulum sede vac. possit concedere indulgentias. 29 In ijs, quæ sunt ordinis episcopalis, Capitulum non succedit, potest tamen ea committere alteri Episcopo.
- 15 Capitulum potest facere gratias.
- 16 Quando possit Capitulum Diocesim visitare. 30 Capitulum infra annum non potest dimissorias ad ordines concedere, nisi ijs, qui occasione beneficij recepti, vel recipiendi arrestati fuerint iuxta Tridentinum.
- 17 An Capitulum ecclesie Cathedralis succedere possit in potestatem Prælati defuncti: 31 An pœna in Tridentino expressè incurrantur, si concedantur dimissorias ad primam tonsuram.
- 18 An vacante titulo Cardinalatus Capitulum illius ecclesie succedat in potestatem Cardinalis defuncti. 32 An capitulum, vel Vicarius excusetur à supradictis pœnis, si is, qui obtinuit dimissorias, illis non utatur.
- 19 An Capitulum ecclesie Cathedralis succedat in iurisdictionem Episcopo delegatam. 33 An dispositio Tridentini locum habeat in Vicario Papæ.
- 20 An possit Capitulum visitare Monasteria Sanctimonialium exempta. 34 Et an procedat in Vicarijs Episcoporum deputatis à Papa.
- 21 An capitulum sede vacante possit dispensare in irregularitatibus, suspensionibus &c.

- 33 Qui dicantur archatati.
- 36 Electus in concursu ad beneficiū caratum, cuius collatio facienda est à Papa, an interim dicatur archatus.
- 37 Et an dicatur archatus is, cui aliquis vult resignare beneficiū requirens actu ordinem, quod caret.
- 38 Quando Capitulum liberè possit concedere dimissorias.
- 39 An Capitulum possit intra annū concedere litteras testimoniales de vita, & moribus, & quid seruetur de stilo Curia.
- 40 Ordinatus ad minores ordines, seu primam tonsuram intra annum vacationis cum dimissorijs Capituli an possit obtinere beneficium.
- 41 Quid si aliquis obtinuit facultatem à Sede Apostolica suscipiendi ordines cum licentia sus Ordinarij.
- 42 An possit Capitulum intra annum concedere licentiam alicui Episcopo, ut in ea Diocesi ad ordines promoueat alienos subditos, vel habentes dimissorias Episcopi defuncti.
- 43 An facultas remittendi interstitia transeat in capitulum sede vacante.
- 44 Quando subditi alicuius Episcopi, vel Capituli possint recipere ordines ab alijs vicinis Episcopis absque licentia proprij Episcopi, vel Capituli.
- 45 Capitulum concedens dimissorias ad ordines sacros non habenti unde viuat, tenetur illi prouidere, sicut tenetur Episcopus.
- 46 Capitulum sede vacante beneficia conferre non potest, limitatur nu. 47. & 48.
- 49 An Capitulum possit beneficia ad tempus commendare.
- 50 An Capitulum possit dispensare cum illegitimis ad simplex beneficium, & ad ordines minores.
- 51 An possit Capitulum beneficia vniere.
- 52 In quibus casibus ecclesia episcopalis vacare censeatur.
- 53 Capitulum infra octo dies à die scientie vacationis constituere debet Vicarium habentem qualitates à Concilio prescriptas, alias electio deuoluitur ad Metropolitanum.
- 54 An facta deuolutione sit locus purgationi mora.
- 55 Quid si Vicarius à Metropolitanò electus decedat, vel renunciet.
- 56 Durante termino octo dierum ad eligendum Vicarium praefixo nō Archidiaconus, sed totum Capitulum administrat.
- 57 Quid si adesset priuilegium, vel consuetudo, quod Archidiaconus, vel alius substineat vicem Capituli intra dictos octo dies.
- 58 An in electione Vicarij seruanda sit forma cap. quia propter de elect. vel Concilij Tridentini ses. 25. de Regul. cap. 6.
- 59 Quando electio, & alij actus capitulares possint expediri etiam si due partes Canonorum non sint presentes.
- 60 Soli Canonici habent vocem in electione Vicarij, non autem alij, etiam si de consuetudine haberent vocem in Capitulo

eam Canonici.

- 61 Nullitas electionis Vicarij proponi debet coram superiore Capituli, non autem coram Capitulo.
- 62 Idoneus de gremio Capituli ceteris in huiusmodi officio est preferendus.
- 63 Si Capitulum eligit non Doctorem, quando haberi potest Doctor canonum, electio est nulla.
- 64 Electio de Theologo omisso Canonista similiter inualida est.
- 65 Quid si in Capitulo Doctores non sint.
- 66 Quis preferri debeat, si plures à Canonici ad hoc officium fuerint electi.
- 67 Capitulum eligere potest in Vicarium Capitularem Canonicum eiusdem ecclesie, qui in eadem ciuitate, & ecclesia curam quoque gerit animarum.
- 68 Capitulum absque causa approbanda à Sac. Congregatione non potest amouere Vicarium Capitularem, nisi forte electus fuerit ad tempus.
- 69 Vicarius Capitularis in actibus publicis cedere debet digniorem locum primæ dignitati.
- 70 An Vicarius Capitularis simpliciter electus possit ea expedire, quæ requirunt speciale mandatum.
- 71 An Vicarius possit visitare Diocesim, vel concedere dimissorias.
- 72 Professio fidei sede vacante facienda est coram Vicario Capitulari.
- 73 Capitulum potest in actu electionis Vicarij certos casus reseruare.
- 74 Quando eligi possint plures Vicarij.
- 75 Vicarius Capitularis potest procedere contra singulos de Capitulo, nequit tamen totum capitulum suspendere, vel interdicare.
- 76 Quando expiret Iurisdictio Vicarij.
- 77 Ad quem spectent emolumenta ex iurisdictione prouenientia vacante sede.
- 78 Vicarius Capituli habere debet salarium ex bonis ecclesie vacantis.
- 79 An Capitulum, seu Vicarius Capitularis possit omnes licentias audiendi confessiones Regularibus concessas suspendere.
- 80 Vicarius Capituli finito officio tenetur reddere rationem suæ administrationis nouo Episcopo.
- 81 Vicarius Capitularis an possit admittere renunciationem faciendam per Nouitium intra duos menses ante professionem iuxta Tridentinum.
- 82 Et an illam admittere possint Abbates, & alij Prælati habentes iurisdictionem quasi Episcopalem.

CAP. VLT.

De Priuilegijs Capituli Ecclesie Cathedralis.

§. I.

An Capitulum Ecclesie Cathedralis possit condere statuta.

Capitulum de iure communi super rebus, & negotijs ad ecclesiam spectantibus.

- Cantibus, & pro ipsius tranquillo regimine potest leges, & statuta condere etiam sine consensu Episcopi *cap. cum omnes de Constit. Barbof. de offic. & pot. Episcop. par. 3. alleg. 93. num. 26. Marcell. Vulp. in Prax. Iudic. c. 44. n. 16. Layman. in Theolog. mor. ir. 4. c. 7. §. 4. n. 10.* vbi id extendunt etiam ad Capitulum Ecclesie collegiate *Bonac. to. 1. in tract. de Hor. canon. disp. 2. q. 5. pun. 5. n. 2. Rota dec. 76. n. 1. & seq. par. 7. Recent.* vbi etiam resoluit, hoc ius statuendi spectare tantum ad Capitulum, non autem ad Beneficiatos, etiam si inter ipsos, & Capitulum in aliqua communis esset utilitas, siue ipsis competeret administratio eiusdem rei: quia Beneficiati reputantur tamquam ipsius Ecclesie serui *iuxta cap. penult. de Cler. non resist. quod intellige, dummodo statuta licita, & iusta sint,* & non concernant statum vniuersalis ecclesie, neque sint Episcopo preiudicialia, *ut dicit Gios. communiter recepta in cap. 2. §. ceterum ver. Statutum de verbor. sign. in 6. Barbof. loco cit.*
- Vnde non posset statuere, quod aliquid Capitulo, aut Canonicis soiuatur pro admissione ad possessionem Canoniciatus, hoc enim est prohibitum per constitutionem Pij V. *incip. Durum nimis, quam refert Piafec. in Prax. Episc. par. 1. cap. 4. num. 51. & constat. etiam ex Concilio Tridentino sess. 24. de ref. cap. 14. quemadmodum neque*
- Episcopus potest quicquam accipere pro collatione Canoniciatus, vel alterius beneficii non obstantem quacunque consuetudine etiam immemorabili, *ut colligitur ex Concilio loco cit. & notat Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 15. nu. 25. Piafec. in Prax. par. 2. cap. 5. nu. 28. vbi refert, ita Sac. Congregationem declarasse; neque validum esset statutum capitulare, quod non admittantur ad Canoniciatum descendentes ex hæbreis, aut hæreticis: quia hoc quoque esset contra ius commune, ut in cap. eadem de Rescript. nisi fuerit auctoritate Apostolica confirmatum.*
- Valeret tamen statutum, seu consuetudo, ut aliquid detur ab obtinentibus Canoniciatum in Sacristia, vel Ecclesie utilitatem, aut alios pios vsus conuertendum *ex Concilio Tridentino loco cit. & dicta constitutione Pij V. scilicet, si conuertendum esset in restaurationem, vel reparationem prædiorum, aut bonorum Capituli: quia tunc cederet in utilitatem singulorum, ut resoluit Sac. Cong. teste Barbof. de cap. 15. num. 26. & 29.*
- Addit Bonacin. *loc. cit.* quod potest Capitulum modum præscribere circa quotidianas distributiones, quo videlicet pacto facienda sit distributio: & quota distributionum pars cuilibet horæ assignanda sit *iuxta cap. ex litteris de Constit.*
- Ad eiusmodi autem statuta sufficit consensus maioris partis etiam si statuatur de Reditibus spectantibus ad singulos, iure tamen Collegij, seu capituli, dummodo in hoc casu utilitatis, vel necessitatis ratio concurrat: vel si id

con-

consuetum sit prouideri per collegium; secus dicendum in ijs, quæ sunt voluntaria, in quibus debent omnes consentire, *vt decisum refert Risc. in Collect. decis. 3377. par. 8. Layman. tr. 4. c. 7. §. 4. num. 10.*

Nec sufficeret maior pars capituli ad statuendum contra id, quod fuit diu obtentum; nec contra constitutionem antiquam, vel priuilegium, seu exemptionem; tunc enim vnus solus potest contradicere, atque impedire; quia in tali casu agitur de interesse singulorum, cui præiudicari non potest per consocios, *vt dicit Riccius loco cit.* Neque potest maior pars Capituli cōcedere, vt qui non habet vocem in Capitulo, illam habere possit; nisi consentirent omnes ita, vt nullus discrepet. *Marcell. Vulp. in Prax. iudic. cap. 13. numer. 34.*

10 Addit Vulp. loco cit. cap. 39. n. 11. quod capitulum accedente Episcopi consensu potest condere statuta etiam de rebus extra statum Capituli, atque honestum onus imponere præbendis in posterum vacaturis in præiudicium futurorum canonicorum *iuxta c. significatum de Præb.*

S. II.

An Capitulum Ecclesie Cathedralis sede vacante succedat in totam Episcopi Iurisdictionem.

11 **C**ommunis est sententia, quod Capitulum sede vacante suc-

cedit in ijs omnibus, quæ ad ordinariam iurisdictionem, & administrationem Episcopi tam in spiritualibus, quam temporalibus pertinent, etiamsi essent talia, quæ requirerent speciale mandatum Episcopo viuente, nisi expressè prohibita reperiantur *cap. cum olim. vbi glos. in ver. capitulo de Maior. & obed. cap. ad abolendam de Heret. c. 1. & ibi glos. in ver. Episcopum de Instit. in 6. glos. in c. quia sepe ver. reseruari de elect. Et in 6. Quarant. in ver. Capitulum sede vacante in princ. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 1. & ref. 31. Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 36. nu. 9. & 10. & par. 3. all. 132. numer. 21. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 1. ref. 506. & par. 2. ref. 118. Nau. conf. 44. nu. 1. de Tempor. ordin. Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 2. q. 29. num. 8. & alij: quod procedit, siue huiusmodi iurisdicctio competat de iure communi, siue de consuetudine: siue sit contentiosa, vel necessaria, siue sit voluntaria, *late Quarant. loco cit. & alij permulti apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 1. 3. 18. & 19.**

12 Hinc infertur 1. quod Capitulum potest synodum congregare, & condere statuta super statu Ecclesie distringentia totam Diocesim, quæ durant etiam in tempus futuri Prælati, etiamsi talia statuta essent contraria constitutionibus synodalibus, vel alijs statutis Episcopi defuncti *Quarant. loc. cit. quest. 4. Megal. in ver. Capitulum sede vacante nu. 9. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 22. & alij, quos refert. & sequitur*

- zur Barbof. de offi. & pot. Epif: p. 3. all. 93. num. 4. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 3. ref. 445.*
- 13 Infertur 2. quod si tempore celebrationis Concilij prouincialis vacaret sedes, Capitulum ecclesie Cathedralis, cum succedat in iurisdictionem, debet de necessitate vocari, & potest comparere per Vicarium generalem cum speciali mandato dandi votum decisium *Piafec. in Prax. Epif. p. 2. cap. 2. vers. habet autem Vulp. in Prax. iudic. cap. 34. num. 7.*
- 14 Infertur 3. quod Capitulum sede vacante potest concedere indulgentias, quas de iure communi Episcopus potest concedere, *iuxta cap. cum ex eo de Pœnit. & remiss. hæc enim facultas pertinet ad potestatem iurisdictionis Sylu. in ver. Capitulum q. 10. & hanc veriorum dicit Megal. in ver. capitulum sede vacante num. 6. quin etiam Vicarius Episcopi potest illas concedere, si ad id habeat mādātum speciale, vt post alios dicit Bonacin. de sacram. disp. 6. q. 1. pun. 3. num. 10. & seq. vbi addit, Episcopum posse hanc facultatē clerico demandare; alij tamen censent, potestatē cōcedendi indulgentias, & si pertineat ad clauem iurisdictionis, reseruatam tamen esse episcopali dignitati, itā DD. apud Barbof. de offi. & pot. Epif: p. 3. all. 88. numero 21. Bonacin. loco citato numero 23.*
- 15 Infertur 4. quod capitulum potest facere gratias, ac remittere pœnas per Episcopum defunctum impositas *Quaran. vbi supra in princ. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 316. vbi citat Panorm. in cap. cū olim. de maior. & obed. Innocen. & Hostiens. in cap. ad abolendam de Heret. Feder. de Sen. cons. 130. idē dicit Vulp. in Prax. iud. capit. 44. num. 26.*
- 16 Infertur 5. quod si lapsus fuerit annus a postrema Episcopi visitatione, nec de proximo ecclesia de pastore esset prouidēda, potest capitulum visitare Diocesim, & exigere procuraciones debitas a visitatis, etiam si sedes episcopalis quasi vacet, puta si Episcopus ab hostibus, seu paganis captus sit *Ricc. in Prax. vt supra par. 1. ref. 543. & alij communiter.*
- 17 Addunt alij, quod Capitulum ecclesie etiam nō cathedralis succedit in potestatem Prælati defuncti, si potestas aliqua illi competeat ratione Prælaturæ, præsertim vbi talis esset consuetudo *Abb. in cap. bis, qua num. 3. de maior. et obed. & ibidem Felin. quos refert Megal. in ver. capitulum sede vacante nu. 18. vbi etiam dicit, quod vacante titulo Cardinalatus capitulum illius ecclesie succedit in potestatem Cardinalis defuncti excepta auctoritate corrigendi, excommunicandi, & suspendendi, quæ pro bono pacis summo Pontifici reseruat, vt in d. cap. bis qua 9. quando autem.*
- 18 Sed dubium est, an Capitulum succedat in iurisdictionem Episcopo delegatam? in quo distinguendum est: aut enim a iure communi, seu a Sac. Concilio Tridentino datur facultas Episcopo, vt procedat tamquam delegatus sedis apostolicæ, vel apostoli-

ca auctoritate, & in hac facultate capitulum sede vacante non succedit *Garc. de benef. par. 5. cap. 7. num. 48. Barbof. d. par. 3. all. 92. nu. 17.* & ita intelligendi sunt alij Doctores apud *Quaran. in ver. Capitulum sede vacante in princ. Megal. in eadem ver. nu. 3. Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 1. q. 16.* quod probatur ex cap. pastoralis §. praterea de offic. Ind. ordin. vbi mortuo Episcopo delegato expectatur successor, & non recurritur ad Capitulum. Vnde neq. Cap. neq. Vicarius Capitularis potest expedire dispensationes matrimoniales, neque alias causas à sede apostolica delegatas Episcopo, seu eius Vicario, ut dicitur *Quaran. loco cit. quest. 3. Megal. in ver. Capitulum sede vacante n. 2. & 7. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 274.* & ita resoluisse Sac. Cong. refert *Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 42. num. 58. & 102.* etiam si directæ sint officiali, seu Vicario simpliciter dicendo, V. Gr. officiali, seu Vicario Veliterno, quia tunc intelligitur tantum de officiali, seu Vicario Episcopi, & non capituli, attento etiam filo Curia, & Cancellaria, quæ non dirigit huiusmodi dispensationes, seu litteras officiali Capituli, sed Episcopo viciniore, ut observat etiam *Dian. par. 8. tr. 4. ref. 66.*

Hanc tamen conclusionem limitant Doctores, vbi adesset necessitas, vel utilitas causam expediendi, veluti cum agitur de sedandis inimicitijs, vel alia simili causa *Pavin. de Potest. Cap. par. 1. q. 10. sub. num. 4. quem refert Quaran. in ver. capitulum sede vacante,*

& alij apud *Garc. de Benef. par. 5. cap. 7. num. 46. & apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 226.*

Aut in tali concessione adijcitur particula, etiam, veluti cum dicitur, etiam tamquam sedis apostolicæ delegatus, vel etiam auctoritate nostra, & tunc quia Episcopus ultra delegatam retinet etiam facultatem ordinariam, in ea utriusque capitulum succedit *Garc. d. p. 5. cap. 7. num. 47. Barbof. d. par. 3. all. 92. num. 17. Vulp. in Prax. iudic. c. 44. numero 9.*

Idemque dicendum est, si in concessione remouentur obstacula exemptionis, & priuilegiorum, veluti si dicatur, non obstantibus exemptionibus, seu priuilegijs, ut in *Conc. Tridentino sess. 5. de ref. cap. 2. & sess. 7. cap. 5. & 7. & in Clem. 1. de testam. & in clem. 1. de sepult. ita Barbof. d. all. 92. num. 15. 16. & 17.* vel quando à iure, vel Concilio muneris, seu dignitati Episcopali aliqua potestas perpetuò, & simpliciter datur: tunc enim etiam Capitulum in talem iurisdictionem succedit: supposita enim perpetuitate huius delegationis talis iurisdicatio censetur pars totius iurisdictionis episcopalis. *vn. de maio. & obed. in 6. Barbof. vbi supra Cened. in collect. ad ius Canon. 3. par. collect. 4. num. 3. & in pp. qq. q. 26. num. 28. vers. ego tamen Rodriq. qq. Canon. & Regul. tom. 1. q. 61. art. 9. vers. nec simile est, & alij apud Dian. par. 7. tr. 2. ref. 3. & par. 8. tr. 4. ref. 2. & 7. Piafec. in Prax. Episc. par. 2. cap. 1. numero 16.*

20 Hinc inferunt Doctores, quod po-

potest capitulum per se, vel per alium visitare etiam monasteria Sanctimonialium exempta, ac sedi apostolicæ immediate subiecta: quemadmodum poterat Episcopus: quia hæc iurisdictio in perpetuum delegatur episcopali muneris per *clm. attendentes in principio de Stat Monach. & ex Concilio Tridentino sess. 25. de regul. cap. 9. & tradunt Doctores apud Barbos. de canon. & dignit. cap. 42. nu. 70. & 107. & de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 133. num. 19. & seq.*

21 Inferunt 2. quod Capitulum sede vacante eadem ratione potest dispensare super irregularitatibus, suspensionibus &c. iuxta decretum Concilij Tridentini *sess. 24. de ref. cap. 6. ut dicit Dian. par. 7. tr. 2. ref. 3. & par. 8. tract. 4. ref. 7. latè Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. alleg. 39. num. 16. Piafec. in Prax. episc. p. 2. cap. 1. num. 16. Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 41. Megal. in ver. capitulum sede vacante num. 2. & 8. Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. num. 9. & ita censuit Sac. Congregat. Concilij teste Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 466. & par. 2. ref. 118. & par. 3. ref. 265. & in collect. decis. 721. par. 3. contra Bonacin. de Censur. disp. 7. q. 5. pun. 1. num. 7. & alios:*

22 Inferunt 3. posse Capitulum etiam dispensare in casibus Pontificijs in casu necessitatis, quando non est facilis recursus ad Papam, quemadmodum potest dispensare Episc. quia iurisdictio, seu potestas, quam habet Episcopus dispensandi in legibus Pontificijs in casu necessitatis, censetur ordinata, cum sit annexa perpetuo Epi-

scopali dignitati *Sansb. lib. 2. de Matrim. disput. 40. num. 14. Meroll. tom. 3. disp. 7. cap. 7. dub. 1. num. 12. quos refert Dian. d. par. 8. tract. 4. resolutione 9.*

23 Inferunt 4. quod potest procedere in casu hæresis etiam contra exemptos: quia hæc etiam potestas perpetuo delegata est episcopali dignitati *in cap. ad abolendam de Hæret. & ita servari dicit Dian. d. par. 8. tract. 4. ref. 37.*

24 Inferunt 5. posse Capitulum cognoscere etiam causas matrimoniales *per c. veniens de eo qui dux. in matrim. Quarant. loco cit. quest. 5. & alij apud Dian. par. 8. tr. 4. resolutione 22. qui dicunt, per Concilium Tridentinum sess. 24. de ref. cap. 20. vers. ad hæc, fuisse tantum exclusos alios Prælatos Episcopo inferiores, non autem Capitulum, quod in hoc casu non dicitur inferius Episcopo, sed par, idem dicit Ricc. in Prax. par. 1. ref. 226. & par. 4. ref. 271. & 274.*

Ita etiam, licet idem Concilium *sess. 25. de ref. cap. 3.* præcipiat, ne monitoria cum excommunicatio-
ne pro rebus deperditis inveniendis, seu ad finem revelationis à nemine præterquam ab Episcopo decernantur, tamen Vicarius Capituli sede vacante monitoria huiusmodi concedere potest, *ut declaravit Sac. Cong. teste Garc. de benef. par. 5. cap. 3. num. 97. eademque facultatem competere Vicario Episcopi ex generali commissione dicit Sbrozz. de Vic. Episcop. lib. 2. q. 171. num. 2. & ita censuisse Sacram Congregationem testatur idem Garc. d. par. 5. cap. 8. nu. 94. & seq.*

26 *seq.* ubi etiam dicit, quod per Concilium excluduntur inferiores ordinarij etiam habentes episcopalem iurisdictionem, & etiam excepti, ac immediatè sedi apostolicè subiecti, siue nullius Diœcesis, quorum subditi ad sedem apostolicam pro huiusmodi monitorijs recurrere debent, *vt notant etiam aij Doctores apud Barbos. de offic. & potest. Episcop. par. 3. allg. 96. numero 12.*

27 Observa tamen, quod tales Prelati inferiores, si ab immemorabili sint in quasi possessione cognoscendi huiusmodi causas matrimoniales, manuteneri debent: quia Concilium loco cit. non sustulit talem consuetudinem, *vt censuit Sac. Cong. apud Nau. conf. 3. num. 4. & seq. de offic. iud. deleg. sed donec de tali immemorabili confiterit per tres sententias conformes, Episcopus, non autem inferior, debet interim huiusmodi causas cognoscere, vt decisum refert Barbos. de offic. & pot. Episc.*

28 *par. 3. all. 84. num. 5.* ubi etiam subdit, immemorabilem probandam esse cum requisitis, de quibus *per 30° glos. receptam in cap. 1. de Prescript. in 6. videlicet per testes deponentes de visu per 40. annos ante litē motam, & habentes congruam ætatem, qualis est annorum 54.*

Addunt Doctores, Abbatem, qui iura Episcopalia, & proprium territorium habet, non comprehendendi sub decreto Concilij Tridentini *d. sess. 24. de ref. cap. 20.* & ideo posse cognoscere causas matrimoniales, & criminales; quia cum huiusmodi Abbas in locis si-

bi subiectis habeat iurisdictionem episcopalem, vel quasi non dicitur esse de inferioribus, ita *decis. refert Ricc. in Prax. for. eccles. p. 4. resolutione 272.*

29 In ijs verò, quæ sunt ordinis Episcopalis, capitulum minimè succedit: quia adeò sunt annexa habenti dignitatem Episcopalem, vt nullo modo possint ab ea separari, *vt notatur in c. aqua ubi glos. in ver. iurisdictionis de consecr. eccles. vel altar. & est communis opinio.* potest tamen ea committere alteri Episcopo, & ita poterit convocare Episcopum vicinum, vel alium, vt conficiat chrisma, oleum sanctum, ecclesias, vel altaria consecret &c. *vt cum Quarant. dicit Ricc. in Prax. for. eccles. part. 2. resolutione 248.*

S. III.

An Capitulum sede vacante possit concedere litteras dimissorias ad ordines suscipiendos.

30 **Q** Vamuis textus in cap. cum nullus de Tempor. ordin. in 6. aique aliqua restrictione Capitulo sede vacante huiusmodi auctoritatem tribuat, postmodum tamen Concilium Tridentinum *sess. 7. de ref. cap. 10.* statuit, nè infra annum à die vacationis ordinandi licentiam, nisi ijs, qui beneficii ecclesiastici recepti, vel recipiendi occasione arctati fuerint, Cap. seu Vicarius Capitularis concedat, alias Capitulum contraueniens ecclesiastico subiacet interdicto

- dicto, & sic ordinati ad minores nullo priuilegio clericali gaudent: ordinari verò ad sacros ordines ab executione ordinum arbitrio futuri Prælati, sunt ipso iure suspensi; Vicarius verò Capitularis dimissorias concedens non arctato, & ante elapsum annum, ab officio & beneficio per annum est ipso iure suspensus ex eodem Concilio Tridentino *sess. 23. de ref. cap. 10.* idque habere locum, etiamsi concedantur dimissoriæ ad primam tonsuram, dicit *Ricc. in Prax. for. eccles. p. 2. ref. 106. Quarant. in ver. Capit. sede vacante ques. 10. Vulp. in Prax. iudic. c. 44. n. 20.* quia prima tonsura est ordo secundum Canonistas in c. *cum contingat de etat. & qual.* quamuis contrarium teneant Theologi, *ut notat etiam Dian. par. 8. tr. 4. ref. 43.*
- 32 Obseruant autem Doctores 1. quod si quis litteris dimissorijs à Capitulo obtentis non vtatur, nec Capitulum, nec eius Vicarius indictas pœnas inciderent, quia pœna pro aliquo delicto imposita, regulariter nõ incurritur, nisi post opus consummatum, idest post vsu prædictarum litterarum *Marchin. de Sacram. ord. tr. 1. par. 6. cap. 3. nu. 11. quem refert Dian. par. 8. tr. 4. ref. 41. cõtra Barbof. de offic. & pot. Epis. par. 2. all. 7. num. 13.*
- 33 Obseruant 2. Concilium non loqui de Vicario Papæ, qui potest sede apostolica vacante dimissorias concedere *Maiol. de Irreg. lib. 4. c. 6. Henriq. lib. 10. de sacram. ord. c. 22. §. 3. Campanil. in Diuers. Iur. canon. rubr. 9. cap. 8. nu. 8. quos refert, & sequitur Dian. par. 8. tr. 4.*
- ref. 41. quibus addit alios apud Barbof. d. par. 2. all. 7. num. 13. vbi idem dicit de Vicarijs Episcoporum, deputatis per Papam, quos apostolicos vocamus.*
- 34 dicit de Vicarijs Episcoporum, deputatis per Papam, quos apostolicos vocamus.
- 35 Obseruant 3. quod illi dicuntur arctati occasione beneficii recepti, qui obtinent aliquod beneficium requirens seruitium personale, cuius ratione de iure, cõsuetudine, priuilegio, statuto ecclesiæ, vel fundatione intra annum, tenentur ad ordines suscipiendos: arctati verò occasione beneficii recipiendi dicuntur qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, quod tamen requirit actu certum ordinem, quo illi carent; item illi, qui non habentes primam tonsuram presentantur ad beneficia *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 98. Garc. de Benef. p. 5. cap. 7. num. 98. & seq. & alij apud Barbof. de offic. & pot. epis. par. 2. all. 7. num. 11.*
- 36 Notandum tamen est, quod electus in concursu ad beneficium curatum, cuius collatio facienda est à Papa, non potest interim dici arctatus occasione beneficii recepti: quia illud tunc non habet: neque occasione beneficii recipiendi, quod non requirit actu sacerdotium, *ut dicit Barbof. & Ricc. locis cit.* præterea non dicitur arctatus occasione beneficii recipiendi is, cui aliquis vult resignare beneficium requirens actu ordinem, quo caret: hoc enim est merè voluntarium, *ut dicit idem Ricc. in Prax. d. par. 2. ref. 98.*
- 38 Obseruant 4. quod elapso anno à puncto sedis vacantis Capitulum liberè

liberè concedere potest dimissorias *Nau.conf.44.num.4. de Temp. ordin. Quarant. in ver. Capitulum sede vacante quæst. 11. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 41. & alij communiter.*

39. Observant 5. Capitulum etiam intra annum posse litteras testimoniales de vita, & moribus, ac de idoneitate concedere: quia huiusmodi litteræ testimoniales non sunt dimissoriae *Bonaccin. de Sacram. disp. 8. q. vn. pun. 4. num. 25 Vulp. in prax iudic. cap. 44. num. 21 Quarant. loco cit. quæst. 10. vers. tertio limita Nau.conf. 27. de Tempor. ordin. hodie verò de stilo Curia dictæ litteræ testimoniales sede episcopali vacante dandæ sunt ab ordinario vicinior, et dicit *Barbof. dicta alb. 7. num. 16.* quod tamen ita intellige, vt non solus ordinarius vicinior illas dare possit, sed simul cum Vicario Capituli, vel habitis ab eodem informationibus de vita ordinandi, cū alias Episcopus vicinior de subdito non suo rectum nequeat ferre testimonium *Dian. par. 8. tr. 4. ref. 42. vbi citat Marchin. de Saeram. ordin. traët. 1. par. 6. cap. 3. num. 17. & 18.**

40. Observant 6: quod licet ordinatus ad primam tonsuram, seu ad minores ordines intra annum vacationis nullo priuilegio clericali gaudere debeat *iuxta Concilium d. sess. 7. cap. 10.* potest tamen obtinere beneficium, quia priuilegium hoc non amittit ipso iure, sed debet priuari per sententiam, vel exceptionem *Nau.conf. 28. de Tempor. ordin. quem sequitur Quarant. loco cit. quæst. 10. vers. Hinc contin-*

git Bonaccin. de Sacram. disp. 8. q. vn. pun. 4. num. 24. Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 44.

41. Observant 7. quod obtinenti facultatem à sede apostolica suscipiendi ordines cum licentia sui ordinarij, huiusmodi facultatem subordinatam concedere potest Capitulum sede vacante ante lapsum annum, et post *Nau. & Quarant. dicit Piafec. in Prax. Episc. p. 1. cap. 1. nu. 13.*

42. Observant 8. quod potest Capitulum sede vacante ante annum elapsum concedere licentiam alicui Episcopo, vt in ea Diœcesi ad ordines promoueat alienos subditos habentes dimissorias proprij Episcopi, aut sui Prelati Regularis vel personas eiusdē Diœcesis habentes dimissorias Episcopi defuncti, vel Nūtij Apostolici, vt à quocunq. Antistite ordinentur, ita *Sanch. in opusc. mor. lib. 7. cap. 1. dub. 26. quem refert Barbof. d. par. 2. all. 7. nu. 14. & alij apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 73.* qui dicunt, illam prohibitionem Tridentini, nē Capitulum sede vacante concedat litteras dimissorias, solum intelligendam esse quoad Clericos subditos Capitulo, non verò quoad non subditos, & ita videtur etiam sentire *Quarant. in d. ver. Capitulum sede vacante quæst. 11. Piafec. in Prax. episc. par. 1. cap. 1. num. 13.*

43. Observant 9. quod facultas remittendi interstitia Episcopo competens ex causis comprehensis in Concilio Tridentino *sess. 23. de ref. c. 11. 13. & 14.* transit in Capitulum sede vacante: quia capitulum succedit in omnibus, quæ sunt iuris-

ditionals, ut censuit Sac. Congregatio teste Vulp. in Prax. iudic. c. 44. num. 27. Ricc. in Prax. for. Eccles. p. 1. ref. 616: alij tamen id admittūt, quando ex decretis eiusdem Concilij capitulum potest concedere licentiam ordinandi, puta post elapsū annū sedis vacantis *Quarant. in ver. Capitulum sede vacante quas. 10. vers. & refertur, & alij apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 5.*

44. His adde, quod si Capitulum intra annum concesserit litteras dimissorias, quibus obtinens vsus fuerit, poterunt subditi post annum ordines recipere ab alijs vicinis Episcopis absque licentia Capituli, cum eo casu Capitulum subiaceat ecclesiastico interdicto, quemadmodum dicimus de Episcopo suspenso *per cap. eos qui de Tempor. ordin. requiritur tamen ad hunc effectum, ut interdictum, vel suspensio sit manifesta per euidentiam facti, vel per Iudicis sententiam, non verò dubia, ut ibidem dicit glos. in ver. manifesta; & ideo ordinando incumbit onus probandi suspensionem Episcopi, vel interdictum Capituli per sententiam Metropolitanī: quia præsumptio non est contra Episcopū, vel Capitulum, ut dicunt Doctores, quos refert, & sequitur Bonaccin. de Censur. in part. disp. 3. q. 1. pun. 1. num. 6: Barbof. d. par. 2. all. 8. num. 1.*
45. Adde 2. quod si Capitulum cōcederet dimissorias ad ordines sacros non habenti vnde viuat, tenetur illi prouidere, sicut tenetur Episcopus *Diana d. par. 8. tr. 4. ref. 41. ubi citat Vgol. de Potest. Episc. cap. 26. §. 15. an. 1.*

§. IV.

An Capitulum sede Episcopali vacante succedat in potestate conferendi beneficia.

46. **C**ollatio beneficiorum, cum sit veluti quædam donatio saltem ex ea parte, quia in potestate Episcopi est potius huic, quā alteri illa conferre, pertinet quāsi ad fructus, & emolumenta Episcopatus *glos. in cap. cum olim de maior. & obed. & ideo Capitulum illa conferre non potest, sed eorū collatio ad Papam pertinet ex c. 2. Ne sed. vac. & ex reg. 2. Cancellaria & ex constitutione Pij V. incip. Sanctissimus in Christo Pater, quam refert Quarant. in ver. Capitulum sede vacante quas. 9. Megal. in eodē ver. nu. 4. Vulp. in Prax. iudic. c. 44. num. 5. vbi omnia beneficia episcopali sede vacante quomodolibet vacantia ad Episcoporum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem quomodolibet pertinentia ipsi Pontifici reseruantur.*

Ex quo inferitur, quod non potest Capitulum conferre beneficia etiam Episcopo deuoluta ob negligentiam, vel culpam inferiorum Prælatorum non conferentium, vel malè conferentium *ex dicta constitutione Pij V. & ex c. 2. Ne sed. vac. Megal. in ver. Capitulum sede vacante nu. 4: Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 126. num. 70. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 27. neque beneficia spectantia ad collationem Episc.*

Episcopi vacantia per resignacionem ex causa permutationis, *vt decisum refert Garc. de Benefic. p. 11 cap. 4. num. 86.*

47 Limitatur tamen supradicta conclusio in beneficijs, quæ communiter spectant ad collationem Episcopi, & Capituli; quia vno deficiente, vel inhabili existente alter confert *cap. vn. Ne sed. vac. in 6.* quod procedit, etiam si ex concordia vna vice prouideat Episcopus, & altera Capitulum; quia tunc mortuo Episcopo, seu alia vacante sede potest Capitulum iure proprio conferre Canonicatus, & alia beneficia simultanea, non solum quando beneficium vacat in turno Capituli, in quo non est difficultas, quia regula solum reseruat beneficia spectantia ad collationem Episcopi, & non Capituli; sed etiam quando beneficium vacat in turno Episcopi *Garc. de Benef. par. 5. cap. 1. num. 235. & 236. Barbof. par. 3. all. 57. num. 90.*

Similiter Capitulum succedit in potestatem presentandi, vel eligendi, quoties ad vtrumque simul spectaret presentatio, vel electio *Quaran. in ver. Capitulum sede vacante quest. 9. vers. quæ conclusio.*

Item poterit Capitulum auctoritatem in beneficiorum resignacione, seu permutatione interponere, si eorum collatio spectet communiter ad Episcopum, & Capitulum *iuxta glos. communiter receptam in clem. vn. ver. conferantur de Rer. permut. Megal. in ver. Capitulum sede vacante numer. 4. dummodo permutatio, vel resignatio*

fiat ex causa necessaria, & ante prouisionem factam de Prelato in Consistorio *Quaran. loco cit. q. 9. Megal. vt sup. num. 4. Ricc. in Prax. par. 2. ref. 243. & alij apud Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 69. num. 8.*

Secus esset, si ad Episcopum spectaret electio, nominatio, seu presentatio personæ, quamuis collatio, seu institutio ad alium pertineat, seu sit communis Episcopi, & Capituli, quia attendenda est prima dispositio beneficii *Garc. par. 5. cap. 1. num. 230. Barbof. d. p. 3. all. 57. num. 90.* vnde non poterit Capitulum sede vacante Penitentiarium, seu Theologum eligere, licet collatio præbendæ sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli; quia electio personæ ad huiusmodi præbendas ad solum Episcopum spectat; & ideo tunc electio, & collatio pertinebit ad Papam *vt declarauit Sac. Congregatio, ac Rota Romana apud Garc. par. 5. cap. 4. num. 145. & seq. & in addit. ad d. cap. 4. num. 150. Barbof. d. par. 3. alleg. 55. num. 2. & 17. & all. 56. nu. 3. Ricc. in Prax. par. 1. resol. 487.* quemadmodum ad Papam etiam spectat, vbi officium Penitentiarij, vel Theologi, & vnitæ præbenda vacat in mense apostolico, vel adest alia reseruatio, & affectio *Barbof. d. all. 56. num. 4. Garc. d. par. 5. cap. 4. nu. 138. & 164.* in alijs vero casibus, quamuis electio Penitentiarij, & Theologi spectet ad solum Episcopum, collatio tamen præbendæ vnitæ ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat, *vt declarauit Greg. XIII.*

de Sac. Congreg. teste Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 138. & 162. Barbof. d. all. 56. num. 3:

48 Limitatur 2: quando collatio beneficiorum est ita necessaria, ut ad illam Episcopus de iure compelli potuisset: tunc enim transit in Capitulum sede vacante *Megal. in ver. Capitulum sede vacante num. 4.* & ideo potest instituire, presentatos a patronis cap. 1. de Instit. in 6. & confirmare electiones, quas Episcopus confirmabat cap. cum olim de maior. & obed. etiam si ipsummet Capitulum eligat: quia in tali casu eligeret iure capituli, & confirmaret iure Episcopali, ut dicit *glos. in c. pen. de suppl. negl. Prelat. in 6.* reservatio enim non habet locum, quando presentatio, vel electio ad alium pertinet, quamvis collatio, seu institutio spectet ad Episcopum *Garc. par. 5. cap. 1. num. 231. Barbof. par. 3. all. 57. num. 90.* Unde possit Capitulum sede vacante, si Patronus esset clericus, illi acceptanti beneficium motu proprio conferre sicut possit Episcopus, ut dicit *Quaran. loco cit. quest. 9.*

Idem dicendum, si mandatum est, alicui prouideri de primo vacaturo, vel si collatio debetur certae personae, & certo generi personarum, vel antiquiori optanti: his enim casibus potest etiam collatio fieri a Capitulo sede vacante *Megal. in ver. Capitulum sede vacante numero 4.*

Non tamen succedit Capitulo in potestate conferendi beneficia parochialia: quia licet haec conferenda sint per concursum ma-

gis idoneis iuxta *Concilium Tridentinum sess. 24. de ref. cap. 18.* & constitutionem *Pij V. incip. in Conferendis*, tamen collatio haec dici non potest necessaria, ita ut transeat ad Capitulum, cum tota dependeat ex mera voluntate Episcopi, qui potest ab illa abstinere, & permittere, ut per lapsum temporis deuoluatur ad superiorem *Megal. loco cit. ubi dicit, ita resoluisse Sac. Congregationem, ac Rotam Romanam.*

49 Queres, an Capitulum possit beneficia ad tempus commendare? affirmatiue respondet *Barbof. in cap. 2. num. 4. ne sed. vac. & alij apud Quaran. loco cit. q. 9.* hoc tamen intelligendum esse de beneficijs simplicibus, non autem curatis declarauit *Sac. Congreg. apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 32.*

50 Queres 2. an Capitulum possit cum illegitimis ad beneficium simplex, & ad minores ordines dispensare? affirmatiue respondet *Doctores apud Barbof. in d. cap. 2. num. 9. ne sed. vac. Quaran. in ver. Capitulum sede vacante quest. 2.* ubi dicit, hanc conclusionem procedere in casu, in quo subsistente legitima causa dispensatio esset debita iuxta *glos. in c. ut constitueretur dist. 50.*

51 Queres 3. an possit Capitulum ea beneficia vnire, quae potest Episcopus? affirmat *Dian. par. 8. d. tract. 4. ref. 31. ubi citat Cacialup. in tract. de Vnion. art. 3. q. 6. nu. 19. Petr. de Vbald. eod. tract. cap. 5. numero 26. Rebuff. in Prax. tit. de Vnion. benefc. num. 36. Hoied. de Incompat. Benef. 2. par. cap. 3. nu. 7. vers.*

vers. similiter capitulum, & alios: item posse capitulum dismembrare beneficia vnita in eo casu, in quo similiter poterat Episcopus, tenet Quarant. in ver: Capitulum sede vacante quæst. 9. vers. quæ conclusio in fin.

Sed contrarium quoad vnionē & dismembrationem tuentur alij Doctores, quos refert, & sequitur Megal. in eodem ver: capitulum sede vacante num: 4. vers. tertio prædicta, quia sede vacante nihil est innouandum, nec fieri tunc aliquid debet, ex quo possit Episcopopræiudicari cap. 1. & cap. ult. ubi glos. in ne sed. vac. Vnde quando vertitur quæstio super proprietate certi iuris, seu iurisdictionis, an ad Episcopum pertineat, vel non, puta si contenderetur, an aliquis sit subiectus, vel exemptus: item an talis locus sit de Diocesi, aut quando dubitatur, an aliquod beneficium sit de Iurepatronatus, vel liberæ collationis, Capitulum huiusmodi causas reservare debet futuro Episcopo, etiã si ceptæ fuerint ante vacationem sedis episcopalis, ut dicunt Doctores in d. c. ult. ne sed. vac. Panor. in cap. verum num. 12. de for. compet. quem refert Quarant. loco cit. vers. prædicta restringe Dian. p. 8. tr. 4. res. 10. eadem ratione non poterit Capitulum transigere, aut compromittere super rebus ecclesie vacantis Megal. ubi supra num 12. idemque dicendum de causis feudilibus, quarum cognitio futuro Prælato reservatur, ut in cap. verum, ubi glos. in ver. quæstio mota de for. compet. Vulp. in

Prax. iudic. cap. 44. num. 8. vnde non posset capitulum infeudare bona infeudari solita deuoluta, & dependentia à mensa Prælati, nisi inuestitura esset necessaria: cum tunc ex ea successori nullum præretur præiudicium: vel ubi in ecclesia esset consuetudo talia infeudandi, vacante sede, ut dicit Quarant. loco cit. quæst. 6. vers. sub hac.

Quare ea tantum vnio fieri poterit à Capitulo, per quam beneficia vnita manēt æqualiter principalia: quia in tali casu nihil Episcopali iuri detrahitur; secus si vnio fiat accessoria: cum enim per talem vnionem supprimatur titulus, fieri non potest quin depereat aliquid de iuribus episcopi, quæ intacta seruanda sunt d. cap. 1. ne sed. vac. & ita intelligendi sunt Doctores apud Barbof. d. par. 3. all. 66. num. 11. Garc. de Benef. par. 12. c. 2. num. 67. Quarant. in ver. Capitulum: sed. vac. quæst. 9. vers. sexto limita.

§. V.

Qualiter sit eligendus vicarius Capitularis.

Notandum est primò, quod non tantum per mortem Episcopi, sed etiam alijs casibus ecclesia, seu sedes episcopalis vacat, videlicet si Episcopus captus esset à Paganis, vel schismaticis, aut hæreticis cap. si Episcopus de supplen: negl. Prælat. in 6. & notat Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 52. num. 3. Ricc. in Prax: for: eccles. par. 1. res. 543. in hoc enim mors

inors ciuilibus equiparatur naturali, ut dicit glos. in d. cap. si Episcopus in ver. sed Capitulum.

Item ecclesia, à qua Episcopus de suo consensu transfertur, ab eo tempore vacat, quo idem Episcopus ab illius vinculo in Consistorio Romani Pontificis absoluitur, etiam ante expeditionem litterarum apostolicarum, vel adeptam secundæ ecclesiæ possessionem ex constitutione Urbani VIII. incip. nobis nuper, quam refert Barbof. post tertiam partem Tract. de offic. & pot. Episc. consti. 68. & alijs relatis notat. Quaran. in ver. capitulum sede vacante num. 3. ver. terminum.

Similiter vacat per ingressum, in religionem, relegationem, depositionem, renunciationem, cessionem, permutationem, & aliam similem Episcopi abdicationem, postquam admissa fuerit à summo Pontifice glos. in d. cap. si Episcopus ver. mortem Sbrozz. de Vicar. Episcop. lib. 3. q. 42. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 54. num. 154.

Addunt alij Doctores, quod si Episcopo existente in remotis moriatur Vicarius, in tali casu succedit Capitulum in eius iurisdictione: quia longa absentia equiparatur morti, ita Quaran. in ver. Archiepiscopi auctoritas n. 22. & in ver. Capitulum sede vac. nu. 12. Barbof. par. 3. all. 52. nu. 3. vbi idem dicit, si per potentiam secularem Vicarius eijciatur, & ita etiam tenent alij DD. apud Dian. par. 3. tract. 4. ref. 4. vbi etiam notat, quod ille dicitur esse in remotis, cuius presentia in breui haberi

non potest: puta si esset ultra montes, ut dicit Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 18. per tex. in cap. nihil de elect.

Excōmunicato verò Episcopo, licet expiret iurisdicō Vicarij tamquam accessoria, & semper dependens à iurisdictione Episcopi, seu potius vna, eademque cum illa secundum glos. communiter receptam in cap. i. ver. ipsius de offic. Vic. in 6. non tamen poterit Capitulum eligere Vicarium, sed adiri debet Papa, vt provideat de causis interim cognoscendis, ut dicit glos. ibidem Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 441.

53 Tunc autem capitulū officialē, seu Vicarium infra octo dies à die scientiæ vacationis computandos constituere tenetur, qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel licentiatus, vel alias quantum fieri poterit idoneus; alias ad Metropolitanum huiusmodi deputatio deuoluitur ex Conc. Tridentino sess. 24. de ref. cap. 16. ita vt post deuolutionem non sit amplius locus purgationi moræ: quia ius queritur ipsi superiori, & sit exequutio ab ipso iure, seu Concilio transferente statim illam potestatem ad Metropolitanum, vt post Gemin. in cap. fin. de Suppl. neglig. Pralat. in 6. dicit Quaran. in ver. Capitulum sede vacante numero 4.

Alij tamen asserunt, posse Capitulum, etiam si infra octo dies Vicarium non constituerit, re integra antequam Metropolitanus eum deputer, purgare moram; tum quia ad Metropolitanum nō

devoluitur ius nominandi privatiue, sed cumlatiue: tum etiam quia hæc devolutio non est alicuius beneficii ecclesiastici, sed officij, & ideo non est necesse, vt sequatur naturam devolutionis beneficiorum, præcipue cum sit constitutio pœnalis, ita *Garc. de Benef. par. 5. cap. 7. num. 7. Barbos. p. 3. all. 54. num. 164. in fin. Ricc. in collect. dec. 1602. par. 5.*

55 Sed obserua, quod licet Metropolitanus, vel alius ex Episcopis antiquior iuxta Concilij decretum Vicarium constituerit supplendo Capituli negligentiam, non priuatur tamen Capitulum iurisdictione alijs vicibus; & ideo si Vicarius à superiore constitutus decedat, vel renunciet, vel lapsum sit tempus, ad quod electus fuit, potest denno à Capitulo alter Vicarius deputari, & non à superiore, vt dicit *Quaran. vbi supra numero 4.*

56 Notandum 2. quod durante termino octo dierum ad eligendum Vicarium præfixo non Archidiaconus, aut prima dignitas sed totum Capitulum administrat iurisdictionem *Quaran. loco cit. num. 2. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 36. & ita declarasse Sac. Congregationem refert Barbos. de canon. & dignit. cap. 42. num. 29. quicquid dicit Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 1. q. 67. Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. nu. 30. & alij. consultit tamen Quaran. loco cit. num. 3. vers. terminum, vt Capitulum deputet personam, quæ interim nomine ipsius administrat per septem dies absque tamen facultate decidendi causas,*

vel procedendi ad actus irrecrascibiles, sed tantum ad actus currentes, & ad ea, quæ celeritate exigunt.

57 Vbi verò adesset privilegium, vel consuetudo, quod Archidiaconus, vel prima Dignitas substineat vices capituli, & administrat iurisdictionem infra dictos octo dies; illa esset seruanda, nisi forte sedes Episcopalis vacet eo quod Episcopus à Paganis, seu schismaticis captus fuerit: tunc enim iurisdicção Episcopalis ad Capitulum pertinet, nec potest Archidiaconus, vel alius de capitulo ex vi huiusmodi consuetudinis, vel privilegij illam exercere; quia talis consuetudo, vel privilegium verificari solum debet in vacatione propriæ, & vera, quæ scilicet contingit per mortem, aut per alium similem modum, non verò in vacatione ficta, vt dicunt *Doctores apud Barbos. de offic. & pot. episc. p. 3. all. 132. num. 19.*

58 Notandum 3. quod in huiusmodi electione non est necessario seruanda forma cap. quia propter de elect. neque Concilij Tridentini sess. 25. de regul. c. 6. & ideo necesse non est, vt fiat per vota secreta; quia textus in d. cap. quia propter, loquitur de electione Episcoporum & aliorum prælatorum ecclesiasticæ Collegiatarum habentium generalè, & perpetuam iurisdictionem, & in Concilio d. cap. 6. sermo est de electione Prælatorum regularium, non secularium, ita resoluit *Sac. Congreg. vt post Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 21. refert etiam Dian. par. 8. tract. 4. resolutione 60.*

- 39 Obserua tamen quod ad huiusmodi electionem faciendam ad minus duæ partes Canonicorum debent esse presentes iuxta glos. in cap. 1. ver. constitutum de ijs, qui sunt à maior. par. capit. nisi absentes vocati fuerint, & non venerint: quia tunc potestas eligendi remanet penes presentes, etiam si non sint duæ partes; nam cum vocati nõ compaerant, indignos se reddiderunt electione, & ideo potest procedi sine illis glos. in cap. cum nobis ver. alienos de elect. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. resol. 247. & 280. obi. citat. Innot. in cap. ecclesi. vestra de elect. & in cap. de maior. & obed. P. inor. in d. cap. cum nobis de elect. quod præcipue procedit stante cõsuetudine: tunc enim actus capitulares possunt expediri, etiam si non adsint duæ partes, vt d. item Ricc. in Prax. vt supra par. 2. res. 257.
- 60 Obserua 2. quod soli Canonici habent vocem in electione Vicarij Capitalaris, & non alij, etiam si de consuetudine haberet vocem in Capitulo cum Canonicis: quia Canonici tantũ faciunt capitulũ Abb. in cap. cum olim de sent. & re iud. Gemin. in cap. fin. de Præb. in 6. & alij apud Marcellum. Vulp. in Prax. Indic. cap. 44. n. 2. & 3.
- 61 Obserua 3. quod si detur de nullitate electionis Vicarij Capitalaris, vt quia non omnes fuerunt vocati, nullitas huiusmodi non potest proponi coram Capitulo, sed coram superiore Capitulo, per quem si electio fuerit declarata nulla, potest Capitulũ iterum se congregare, & deueni-

re ad Vicarij deputacionem, et censuit Sac. Congreg. episc. & Regul. teste Vulp. in Prax. iud. c. 44. n. 31. Quarant. in ver. capitulum sede vacante in fin.

- 62 Notandum 4. quod licet nõ sit de necessitate eligere personã capitularẽ, si tamen adesset idoneus de gremio Capituli, ceteris paribus esset præferendus: decet enim Vicarium esse de gremio Capituli, & ita declarasse Sac. Cong. testatur Quarant. loco cit. num. 6. Vulp. in Prax. cap. 44. num. 25. Dian. par. 8. tract. 4. res. 57. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. res. 515. alias datur appellatio, etiam si à maiori parte fuerit facta electio Ricc. in Prax. vt supra par. 2. res. 249.
- 63 Notandum 5. quod si capitulũ eligit non Doctorem, quando haberi potest Doctor canonum, electio est nulla, vt resoluit Sac. Congreg. teste Sbrozz. lib. 1. q. 36. n. 12. Vulp. in Prax. cap. 44. num. 15. & refertur inter Decis. Diuers. par. 4. decis. 86. quemadmodum irrita etiam esset cõfirmatio Vicarij nõ Doctoris, quem Episcopus defunctus elegerat, vt censuit etiam Sac. Cong. apud Dian. par. 8. tr. 4. res. 56. Vulp. loco cit. d. num. 15. nec sufficeret, quod aliquis Doctoratus lauream acceperit à priuata persona, sed requiritur, vt sit Doctoratus in aliqua vniuersitate iuxta decretum Sac. Congr. quod refert Barbof. de Canon. & dignit. c. 42. nu. 51. & adeo requiritur qualitas doctoratus in iure canonico vt electio de Theologo omisso canonista inualida sit, ita resoluit Sac. Congr. sub die 28. Augusti. 1621.

- teste Barbos. d. cap. 42. nu. 53. Ricci in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 515. quicquid in contrarium dicant DD. apud Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 56.*
- 65 Si verò in Capitulo Doctores non sint, potest deputari alius, qui sit idoneus iuxta formam Concilij loco cit. & in ipso actu deputationis potest Capitulum dare ei consultorem Doctorem sibi benè visum; alioquin poterit ipse Vicarius eligere Doctorem consultorem partibus non suspectum, *ut declaravit Sac. Cōgregatio teste Diana par. 8. d. tr. 4. ref. 56. Vulp. in Prax. d. cap. 44. nu. 15.*
- 66 Si verò discordes inter se Canonici plures ad hoc officium elegerint, is electus censetur, qui erit magis idoneus, & habuerit qualitates Concilij, *ut censuit Sac. Cōgregatio Concilij teste Quarant. in d. ver. Capitulum sede vac. n. 2. Ricci in Collect. dec. 1602. par. 5. & in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 515. in not. 16.*
- 67 Notandum 6. quod Capitulum sede vacante eligere potest in Vicarium Capitularum Dignitatem, vel Canonicum eiusdem Ecclesie, qui in eadem Ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum, *ut resoluit Sac. Cōgregatio sub die 19. Martij, & 19. Iulij 1619. quæ etiam declaravit, contrarias decisiones intelligendas esse de Parocho rurali, prout refert Barbos. de Canon. & Digni. cap. 42. nu. 38. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 58.*
- 68 Notandum 7. quod licet Episcopus possit ad nuntium amoveri suum Vicarium, quia semper censetur constitutus ad beneplacitum, etiam si in commissione hoc non exprimat iuxta communem Doctorum sententiam: non potest tamen Capitulum absque causa approbata à Sac. Cōgregatione super causis Episcoporum ad libitum reuocare Vicarium à se electum, alias reuocatio esset nulla *Quarant. in ver. Capitulum sede vac. num. 3. in fin. ubi refert, ita Sac. Cōgregatione declarasse Dian. par. 8. tr. 4. ref. 63. Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. nu. 24. contra Ricci in Prax. par. 1. ref. 515. & alios: nisi fortè in ipso actu electionis constitutus fuerit ad tempus; tunc enim transacto eo tempore expiraret eius iurisdic-tio; potest enim Vicarius Capitularis eligi ad tempus determinatum, ut declaravit Sac. Cōgregatio ad petitionem Capituli Salernitani teste Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 69. Vulp. d. cap. 44. n. 28. Quarant. loco cit. nu. 3. 8. 9. & 15. quo tempore transacto tenetur Capitulum intra octo dies alium constituere, alias ius deputandæ similiter deuoluitur ad Metropolitanum Dian. loco cit. ref. 63. vers. sed contrariam in fin. Quarant. ubi supra num. 3. vers. eadem Ricci in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 515.*
- 69 Notandum 8. quod Vicarius Capitularis in processionibus, & alijs actibus publicis cedere debet digniorem locum Archidiacono, seu alteri dignitati maiori, & prima post Pontificalem *Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 2. q. 25. n. 20. Quarant. loco cit. num. 8. Barbos. de*

de Canon. & Dignit. c. 42. n. 41. & 42. & de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 54. num. 165. *Vulp. in Prax. iudic. cap. 34. num. 16. quicquid dicat Meroll. to. 3. disp. 7. c. 7. dub. 32. nu. 329. quem refert & sequitur Diā. par. 8. d. tract. 4. ref. 67. in fin.*

70 Notandum 9. quod Vicarius Capitularis simpliciter electus non potest absque speciali commissione ea expedire, quæ requirunt speciale mandatum iuxta textum in cap. 3. de offic. Vic. in 6. & ita resoluit Rota apud Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 42. n. 103. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 64. nisi adesset consuetudo in contrarium: consuetudo enim tribuit iurisdictionem Rot. decis. 76. in princip. par. 7. Recent. præsertim si esset in memorabilis Nau. conf. 3. num. 5. & seq. de offic. Iud. Deleg. & alij communiter.

Contrariam tamen sententiam auctur Garc. de Benef. par. 5. c. 7. num. 28. & alij asserentes, totam Capituli auctoritatem etiam in his, quæ requirunt speciale mandatum transire in Vicarium: & ita videtur sensisse Sac. Congregatio, dum resoluit, Vicarium Capitularem posse visitare omnia loca, quæ poterat Episcopus, etiam si id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum: & alias etiam censuit, spectare ad eundem Vicarium Capitularem, & non ad Capitulum, concedere dimissorias post annum, ut refert Barbof. de Canon. & Dignit. c. 42. num. 68. & 120.

72 His adde, quod professio fidei, quæ iuxta Concilium Tridenti-

num à Prouisis de Canonatu seu Dignitate in Ecclesia Cathedrali, seu de beneficio curato coram Episcopo est emittenda, sede vacante coram Vicario Capitulari emitti debet: quia cum iurisdicção episcopalis administratur per Vicarium, magis per eum repræsentatur Episcopus, quam per Capitulum Garc. de Benef. p. 3. cap. 3. nu. 27. & 28. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 61. num. 18. Bonacin. de legib. disp. 3. q. 2. pun. 4. §. 2. num. 2. quibus adde Piasec. in Prax. Episc. par. 1. cap. 1. nu. 13. in fin. ubi dicit, Vicarium Capituli alia etiam exercere posse, quæ

73 speciale mandatum requirunt: immò ad ipsum spectare, nisi Capitulum ea sibi specialiter reseruauerit: potest enim Capitulum iurisdictionem Vicarij limitare, ac sibi reseruare certos casus, ut notat etiam Ricc. in Prax. For. Eccles. p. 1. ref. 506. ubi citat Gutier. can. qq. c. 11. n. 10. huiusmodi tamen reseruatio fieri debet in ipso actu electionis Vicarij, non autem postea Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. numer. 28. Quarant. in ver. Capitulum sede vac. num. 15. vers. item erit obseruandum.

74 Notandum 10. quod licet regulariter vnus tantum Vicarius Capitularis sit eligendus, eligi tamen possunt etiam plures, si ita adsit consuetudo, ut censuit Sac. Congregatio teste Quarant. loc. cit. num. 9. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 61. in fin. Vnde quando duo Episcopatus sunt vacati, & Capitula Cathedraliū separata, per obitum Episcopi

- copi constitui possunt duo Vicarij, unusquisque in sua Diocesi, *Si dicit Quarant. ubi supra.*
- 75 Notandum 11. quod Vicarius Capituli potest procedere contra singulos de Capitulo: nequit tamen totum Capitulum suspendere, vel interdicere: quia id redundaret contra se ipsum, cum vis officij, & iurisdictionis Vicarij ab ipso Capitulo dependeat; & idem suspenso Capitulo erit suspensus eius Vicarius: quod procedit etiam, quando Vicarij deputatio facta fuerit per Metropolitanum, vel viciniorem Episcopum ob negligentiam Capituli *Szar. de Censur. disp. 7. sect. 3. quæ refert Quarant. loco cit. n. 1. vers. aliter sciendum, & nu. 15. vers. fin.*
- 76 Notandum 12. quod Iurisdictionis Vicarij non cessat per promotionem factam de nouo Prælato, etiam si litteræ apostolicæ fuerint expeditæ: sed requiritur apprehensio possessionis Episcopatus cum litterarum ostensione, *per extrau. iniunctæ de elect. & ita decisum refert Quarant. ubi supra n. 13. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 54. nu. 161. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 1. ref. 510.* Vnde poterit Vicarius Capitularis continuare exercitium iurisdictionis, donec nouus Prælatas adeptus fuerit possessionem, *ut nota etiam Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 69. & ita communiter obseruari testatur Vul. in Prax. iudic. d. cap. 44. nu. 32.*
- 77 Notandum 13. quod emolumenta vacante sede episcopali obuenientia ex iurisdictione, & sigillo, aut alias undecunque, quæ ad episcopum ecclesia non vacante pertinerent, nequaquam ad Capitulum spectant, nisi apostolico privilegio illi concessa fuerint; sed futuro Episcopo sunt reseruanda; ex his tamen emolumentis deducendum est rationale salarium Vicario constituendum, & persoluendum *iuxta decretum Sac. Congregationis apud Vulp. d. c. 44. n. 14.* quod procedit etiam si ad huiusmodi officium deputetur Canonicus Ecclesiæ Cathedralis; quia nemo tenetur suis stipendijs militare *Sbrozz. de Vicar. Episc. lib. 1. q. 55. numer. 7. & alij apud Quarant. loco cit. n. 7.*
- 79 Notandum 14. quod licet Episcopus successor possit omnes licentias audiendi confessiones Regularibus concessas suspendere, & de nouo illos examinare, id tamen fieri non potest à Vicario Capitulari, neque à Capitulo *Mirand. in M. in Prælat. to. 1. q. 45. ar. 7. ad fin. Fagund. pra. 2. l. 7. c. 2. num. 28. quos refert, & seq. Dian. par. 3. tr. 2. ref. 27.* vbi etiam refert privilegium particulare Clem. IV.
- 80 Notandum 15. quod licet Vicarius Episcopi non teneatur stare syndicatui, *ut d. Quarant. ibidem num. 14. & declarauit Greg. XIII. teste Barbof. par. 3. all. 54. num. 183.* tamen Vicarius Capituli finito officio tenetur reddere rationem suæ administrationis nouo Episcopo; & si malè administrauerit, seu exercuerit suum officium, potest ab eo puniri, *ut constat ex Tridentino sess. 24. de ref. cap. 16.*

81 Addunt etiam DD. quod Vicarius Capitularis potest admittere renunciationem faciendam per nouitium intra duos menses ante professionem *iuxta formam Concilij Tridentini sess. 25. de regul. c. 16.* etiamsi ibi solum fiat mentione Episcopi, vel eius Vicarij: quia etiam Abbates, & alij Prælati habentes Iurisdictionem

quasi episcopalem, nulli Episcopo subiecti in suis Diocesibus possunt huiusmodi licentiam concedere, ita Sanch. Tamar: & alij apud Barbof. d. par. 3. all. 99. nu. 5. & seq. ubi etiam dicit, huiusmodi facultatem esse delegabilem, cum sit perpetuò annexa dignitati, & officio.

Finis Libri Quarti.

